ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΣΧΑ

Ἡ μέριμνα γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας

ὑποδειγματική στὴ Σοβ. Ἕνωση

12 ΕΚ. ΠΑΙΔΙΑ ΣΕ ΒΡΕΦΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

ΜΟΣΧΑ. Τὸ πρόγραμμα γιὰ τὴ φροντίδα τῶν παιδιῶν ποὺ ἐφαρμόζεται στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση εἶναι τὸ μαζικότερο καὶ καλύτερο ὀργανωμένο σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Μὲ τὴν ὑλοποίησή του ἑκατομμύρια γυναῖκες στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση εἶναι ἐλεύθερες νὰ ἐργάζονται, χωρὶς νὰ ἀντιμετωπίζουν τὸ ἄγχος τοῦ τί θὰ ἀπογίνει τὸ παιδί τους. Ξέρουν ὅτι τὰ παιδιά τους, ἀπὸ τοὺς δύο πρώτους μῆνες τῆς ζωῆς τους μέχρι τὰ ἑπτά τους χρόνια, θὰ βρίσκουν ὅλη τὴ φροντίδα ποὺ χρειάζονται στοὺς βρεφικοὺς σταθμοὺς καὶ στὰ νηπιαγωγεῖα, ὅπου τὰ φροντίζουν εἰδικευμένοι δάσκαλοι, ἀπὸ τὶς ἑπτὰ τὸ πρωΐ, μέχρι τὶς ἑπτὰ τὸ βράδυ, ἢ ἀκόμα καὶ ὅλη τὴ νύχτα.

Τὸ Σοβιετικὸ πρόγραμμα ποὺ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζεται γιὰ πρώτη φορὰ στὶς ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ 1920, ἀποτελεῖ σήμερα ἕνα πρότυπο γιὰ μελέτη ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἐκπαιδευτικούς, ποὺ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσουν τὶς ἀλλαγὲς ποὺ σημειώνονται στὴν ἀμερικανικὴ κοινωνία, τώρα ποὺ ὁλοένα καὶ περισσότερες μητέρες ἐργάζονται καὶ ἀπαιτοῦν ἕνα σύστημα γιὰ τὴ φροντίδα τῶν παιδιῶν τους.

ΡΩΣΙΑ: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

«Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση εἶναι ἡ πρώτη χώρα στὸν κόσμο ποὺ ἐφαρμόζει ἕνα μαζικὸ πρόγραμμα γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐπωφελοῦνται ὅλοι, καὶ ποὺ ἀποβλέπει στὴ διαμόρφωση τῆς προσωπικότητας. Ἐδῶ καὶ ἀρκετὰ χρόνια, δείξαμε ἐνδιαφέρον γι' αὐτὸ τὸ πρόγραμμα», λέει ἡ Τζάνις Γκίμπσον καθηγήτρια στὸ πανεπιστήμιο τοῦ Πίτσμπουργκ, ποὺ ἐπὶ ἕξι συνεχῆ χρόνια, ἐπισκέπτεται τὰ καλοκαίρια τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση γιὰ νὰ μελετήσει τοὺς βρεφικοὺς σταθμούς, καὶ τὰ νηπιαγωγεῖα.

Σύμφωνα μὲ τὰ τελευταῖα στατιστικὰ στοιχεῖα — τοῦ 1976 — δώδεκα ἑκατομμύρια παιδιὰ κατακλύζουν τοὺς 118.000 βρεφικοὺς σταθμούς, καὶ νηπιαγωγεῖα ποὺ λειτουργοῦν σ' ὁλόκληρη τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Τὸ σύστημα προσχολικῆς ἡλικίας διαιρεῖται στοὺς βρεφικοὺς σταθμοὺς γιὰ τὰ παιδιὰ ἡλικίας ἀπὸ δύο μηνῶν, μέχρι τριῶν χρονῶν καὶ στὰ νηπιαγωγεῖα, γιὰ τὰ παιδιὰ ἡλικίας τεσσάρων μέχρι ἑπτὰ χρονῶν.

Παρὰ τὴν ἀντίδραση πολλῶν γονιῶν, ποὺ θέλουν νὰ μεγαλώσουν οἱ ἴδιοι τὰ μωρά τους, ἢ ὑποστηρίζουν ὅτι, στοὺς βρεφικοὺς σταθμοὺς τὰ βρέφη ἀρρωσταίνουν πιὸ εὔκολα, ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδιῶν ποὺ στέλνονται στοὺς σταθμοὺς αὐξάνεται ἀργά, ἀλλὰ σταθερά. Ἀντίθετα, σύμφωνα μὲ τοὺς Σοβιετικοὺς ἐκπαιδευτικούς, μετὰ τὴν ἡλικία τῶν τεσσάρων χρόνων, ὅλα τὰ παιδιὰ πηγαίνουν στὸ νηπιαγωγεῖο.

ΦΘΗΝΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

Τὸ κόστος τῆς προσχολικῆς ἐκπαίδευσης εἶναι φθηνὸ γιὰ τοὺς Σοβιετικοὺς γονεῖς, ποὺ πληρώνουν δίδακτρα ἀνάλογα μὲ τὸ μισθό τους καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τους. Τὰ δίδακτρα κυμαίνονται ἀπὸ τὸ τίποτα, μέχρι τὰ 12 ρούβλια (σχεδὸν 650 δραχμές).

Ἡ κάλυψη τῆς διαφορᾶς γιὰ τὶς δαπάνες τῆς προσχολικῆς ἐκπαίδευσης κοστίζει στὴ σοβιετικὴ κυβέρνηση περίπου 400 ρούβλια (κάπου 22.500 δρχ.) γιὰ κάθε παιδί.

Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν, ποὺ ἐφαρμόζεται στὰ πλαίσια τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος προσχολικῆς ἡλικίας, κάθε νηπιαγωγὸς ἀναλαμβάνει τὴ φροντίδα 20 παιδιῶν, ἀλλά, καθὼς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων ἔχει αὐξηθεῖ κατὰ πολὺ τὶς τελευταῖες δεκαετίες, κάθε νηπιαγωγὸς πρέπει νὰ ἐπιβλέπει μέχρι καὶ 40 παιδιά.

Τόσο στοὺς βρεφικοὺς σταθμούς, ὅσο καὶ στὰ νηπιαγωγεῖα οἱ παιδαγωγοὶ ἔχουν διάφορες βαθμίδες ἐκπαίδευσης, μετὰ τὴν ἀποφοίτησή τους ἀπὸ τὰ Ἰνστιτοῦτα προσχολικῆς ἐκπαίδευσης. Ὁ μισθός τους κυμαίνεται ἀπὸ 70 μέχρι 150 ρούβλια (ἀπὸ 2.500 μέχρι 5.500 δρχ.) τὸ μήνα, ἀνάλογα μὲ τὴ μόρφωση καὶ τὴν πεῖρα τους.

ΠΛΗΡΗΣ ΕΠΑΝΔΡΩΣΗ

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς παιδαγωγούς, κάθε βρεφικὸς σταθμὸς καὶ νηπιαγωγεῖο διαθέτει ἕνα γιατρὸ ἢ μία νοσοκόμο, ἐνῶ τὰ καλύτερα ἔχουν καὶ ἕνα μάγειρο, εἰδικευμένο στὴ παιδικὴ διατροφή.

Τὸ πεντάχρονο ἐθνικὸ πρόγραμμα 1976—80 προβλέπει τὴν ἀνέγερση καὶ ἄλλων κτιρίων γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας, ἱκανὰ νὰ δεχτοῦν 2,5 μέχρι 2,8 ἑκατομμύρια παιδιά.

Τὰ νηπιαγωγεῖα ἀποτελοῦν μία μικρῆς κλίμακας κοινωνικὴ δομή, ποὺ ἀντανακλᾶ τὴ σοβιετικὴ κοινωνία στὸ σύνολό της.

«Σκοπὸς τοῦ προσχολικοῦ προγράμματος εἶναι νὰ διαμορφώσει πολίτες, ποὺ νὰ ζοῦν εὐτυχισμένοι σ' αὐτὴ τὴ χώρα, στὰ πλαίσια τοῦ ὑπάρχοντος συστήματος», λέει ἡ καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Πίτσμπουργκ, Τζάνις Γκίμπσον.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΚΑΡΕΝΚΟ

Τὸ εὐρὺ σοβιετικὸ σύστημα γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας βασίζεται στὶς θεωρίες τοῦ Ἄντον Μακαρένκο, τὸν ὁποῖο ἡ Τζάνις Γκίμπσον ἀποκαλεῖ «Δρα Σπὸκ τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης».

Ἡ Τζάνις Γκίμπσον πιστεύει ὅτι οἱ θεωρίες τοῦ Ἄντο Μακαρένκο ἐπηρέασαν πολὺ περισσότερα ἄτομα ἀπ' ὅτι οἱ θεωρίες τοῦ Ἀμερικανοῦ Δρα Σπὸκ — περίπου 60 ἑκατομμύρια παιδιὰ σ' ὅλες τὶς κομμουνιστικὲς χώρες, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Κίνας.

Σύμφωνα μὲ τὸν Ἄντον Μακαρένκο, ποὺ πέθανε τὸ 1939, ἡ διαμόρφωση ἑνὸς αἰσιόδοξου χαρακτήρα προέρχεται μόνο μέσω τῆς παραγωγικῆς κοινωνικῆς δραστηριότητας στὰ πλαίσια τῆς συλλογικῆς ἐργασίας.

ΟΜΑΔΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Ἔτσι τὰ νηπιαγωγεῖα εἶναι ἐφοδιασμένα μὲ παιχνίδια ποὺ ἀπαιτοῦν ὁμαδικὴ συμμετοχή, ἐνῶ ὁ ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἄμιλλα δὲν γίνεται σὲ προσωπικὸ πεδίο, ἀλλὰ ἀνάμεσα στὶς διάφορες ὁμάδες, στὶς ὁποῖες εἶναι διαχωρισμένα τὰ παιδιά. Ἀκολουθώντας τὴν πρώτη ἀρχὴ τοῦ Ἄντον Μακαρένκο, στὰ νηπιαγωγεῖα ἐλάχιστα παιχνίδια καταλήγουν μὲ τὴ «νίκη» ἑνὸς παιδιοῦ καὶ πολὺ λίγα παιδιὰ παίρνουν ἀτομικοὺς ἐπαίνους.

Σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἄποψη ποὺ ἐπικρατεῖ στὴ Δύση, ἡ δεύτερη βασικὴ ἀρχὴ τοῦ Ἄντον Μακαρένκο πρεσβεύει ὅτι ἡ οἰκογένεια εἶναι μόνο ἡ ἀντανάκλαση τῆς κοινωνίας, μὲ σκοπὸ καὶ καθήκον νὰ προετοιμάσει ἕνα ἄξιο Σοβιετικὸ πολίτη. Στὸ κλασικὸ βιβλίο του, μὲ τίτλο «Ἕνα βιβλίο γιὰ γονεῖς», τὸ ὁποῖο διαβάζεται εὐρύτατα ἀκόμη καὶ σήμερα, ὁ Ἄντον Μακαρένκο γράφει: «Στὴν πατρίδα μας τὸ καθήκον ἑνὸς πατέρα ἀπέναντι στὰ παιδιά του ἀποτελεῖ μιὰ ἰδιαίτερη πλευρὰ τοῦ καθήκοντός του ἀπέναντι στὴν κοινωνία»

Κατὰ τὴν Τζάνις Γκίμπσον, ἐν δεικτικὴ τῆς γενικότερης σοβιετικῆς κοινωνίας εἶναι καὶ ἡ περιοριστικὴ μορφὴ τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν παδιῶν ποὺ στηρίζεται στὴ μεγαλύτερη προσοχή, στὴν περισσότερη στοργή, στὴ μεγαλύτερη ἐπιτήρηση καὶ στὴ μικρότερη ἐλευθερία κινήσεων καὶ πρωτοβουλίας, «π' ὅ,τι στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

ΠΙΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ

«Τὰ σοβιετικὰ παιδιὰ εἶναι πιὸ ὑποταγμένα ἀπὸ τὰ Ἀμερικανάκια», λέει καὶ ἐξηγεῖ τὸ γιατί: «Οἱ ψυχολόγοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ὑπερπροστατευτικὴ καὶ στοργικὴ ἀνατροφὴ ὁδηγεῖ στὴν ὑποταγμένη συμπεριφορά». Καὶ μία Ρωσίδα, παρακολουθώντας τὰ παιδιὰ τῶν Ἀμερικανῶν διπλωματῶν νὰ παίζουν παρατήρησε κάποτε ἐπικριτικά: «Φαίνεται ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ ἀφήνουν τὰ παιδιά τους νὰ μεγαλώνουν μόνα τους».

«Ἕνα ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς συνεχοῦς προσοχῆς καὶ τῆς σχεδὸν ἐπιθετικῆς στοργῆς, μέσα στὶς ὁποῖες μεγαλώνουν τὰ παιδιὰ στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση, εἶναι ἡ σπανιότητα τῆς ἐπιβολῆς αὐστηρῆς τιμωρίας», λέει ἡ Τζάνις Γκίμπσον, καὶ συνεχίζει: «Ἀπὸ τὶς μέχρι τώρα παρατηρήσεις μου κατέληξα στὸ συμπέρασμα ὅτι μὲ τὸ σύστημα ἀνατροφῆς ποὺ ἀκολουθεῖται στὴ Σοβ. Ἕνωση, δὲν ὑπάρχουν στὴ συμπεριφορὰ τῶν παιδιῶν ἐνδείξεις δυσαρέσκειας. Σὰν ἐνήλικες ἀντιμετωπίζουν λιγότερα προβλήματα προσαρμογῆς ἀπ' ὅ,τι στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἀκόμα στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση παρατηρεῖται χαμηλὸ ποσοστὸ περιπτώσεων διανοητικῶν διαταραχῶν».

Στὰ σοβιετικὰ νηπιαγωγεῖα δεσπόζει τὸ πορτραῖτο τοῦ Λένιν. «Τὰ πολὺ μικρὰ παιδιὰ δὲν καταλαβαίνουν πολὺ καλά, ἀλλὰ ἐμεῖς τοὺς μαθαίνουμε τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Λένιν», λέει ὁ διευθυντὴς ἑνὸς παιδικοῦ σταθμοῦ τῆς Μόσχας. Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ ἰδεολογικὲς βάσεις μπαίνουν ἀπὸ τὰ πρῶτα τρυφερὰ χρόνια τῶν παιδιῶν.

Ὁ συντηρητισμὸς ἀπειλεῖ τὴν Εὐρώπη

ὑποστηρίζει ὁ Ὄλαφ Πάλμε

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ - ΛΕΓΕΙ - ΕΠΙΦΥΛΑΚΗ

ΒΟΝΝΗ. «Ὁ μαχητικὸς συντηρητισμὸς ἀπειλεῖ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν κοινωνία μας».

Τὸ δήλωσε ὁ πρώην πρωθυπουργὸς τῆς Σουηδίας κ. Ὄλαφ Πάλμε, τονίζοντας ὅτι ἡ Εὐρώπη πρέπει νὰ εἶναι σὲ συνεχῆ ἐπιφυλακὴ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει, ἀποτελεσματικά, τὸ τμα χητικὸ συντηρητισμό».

Σὲ συνέντευξή του πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Φόρβαιρτς», ὄργανο τοῦ Σοσιαλδημοκρατικοῦ Κόμματος τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, ὁ Πάλμε, πρόεδρος τοῦ Σουηδικοῦ Κόμματος τῶν ἐργατῶν, εἶπε ὅτι πρὶν ἀπὸ 15—20 χρόνια, ὑπῆρχαν συντηρητικοὶ φιλελεύθεροι, ὅπως ὁ τότε πρωθυπουργὸς τῆς Βρετανίας Χάρολντ Μακμίλλαν, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἔρθουν σὲ κάποια συμφωνία μὲ τὶς Ἐργατικὲς Ἑνώσεις. Σήμερα — εἶπε — ὑπάρχει ἡ κ. Μάργκαρετ Θάτσερ στὴ Βρετανία καὶ ὁ Φρὰντζ Γιόζεφ Στράους στὴ Δ. Γερμανία.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐκφράζουν ἕνα μαχητικὸ συντηρητισμό, ποὺ ἀκόμη καὶ ἂν δὲν εἶναι φανερὰ φασιστικός, θὰ μποροῦσε νὰ ὁδηγήσει σὲ μιὰ ἀναμέτρηση μέσα στοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας μας. Γι' αὐτὸ εἶναι ἐπικίνδυνος γιὰ ὅλους μας».

Ἡ κ. Θάτσερ εἶναι, ὡς γνωστόν, ἀρχηγὸς τοῦ Βρετανικοῦ Συντηρητικοῦ Κόμματος καὶ ὁ κ. Στράους, Πρόεδρος τῆς Χριστιανικῆς Κοινωνικῆς Ἑνώσεως, ποὺ ἔχει ἕδρα της στὴ Βαυαρία.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ὁ Πάλμε ὑπογράμμισε ὅτι τὰ κόμματα τῆς Ἀριστερᾶς στὴν Εὐρώπη πρέπει νὰ ἀπαντήσουν στὴν ἀπειλὴ τοῦ μαχητικοῦ συντηρητισμοῦ «δημοκρατικά, πολὺ δημοκρατικά».

«Πρέπει νὰ προστατευθοῦν ἀποφασιστικά — τόνισε — οἱ βασικὲς ἀξίες τῆς Δημοκρατίας. Πρέπει παράλληλα, οἱ Σοσιαλδημοκράτες νὰ ἀποδείξουν πειστικὰ ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ περιορισθεῖ ἡ ἀνεργία καὶ ταυτόχρονα νὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ διευρυνθεῖ ἡ κοινωνικὴ ἰσότητα».

Τὸ Κόμμα τοῦ κ. Πάλμε εἶχε ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴν ἐξουσία μετὰ τὶς ἐκλογὲς τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1976, ἀφοῦ κυβέρνησε τὴ Σουηδία ἐπὶ 44 χρόνια. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς περιόδου αὐτῆς, τὸ Κόμμα τῶν Ἐργατῶν εἶχε κατορθώσει νὰ δώσει στὴ Σουηδία τὸ πιὸ τέλειο καὶ ἀποτελεσματικὸ σύστημα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Ὁ Πάλμε, στὴ συνέντευξή του ὑποστήριξε ὅτι οἱ Σουηδοὶ ψηφοφόροι πίστεψαν ὅτι ὁ Σοσιαλισμὸς εἶχε γεράσει καὶ ὅτι ἦταν καιρὸς νὰ δοκιμάσουν καὶ τοὺς ἀντιπάλους του.

«Ἴσως εἴχαμε περισσότερη, ἀπὸ ὅσο πρέπει ποιότητα», δήλωσε. «Τώρα, βλέπουμε καθαρὰ τὰ νέα κοινωνικὰ προβλήματα καὶ μαθαίνουμε πολλὰ πράγματα, ἔχοντας τὸν χρόνο ποὺ ἀπαιτεῖται, γιὰ νὰ σκεφτοῦμε καὶ νὰ χαράξουμε νέες γραμμές. Δὲν εἴμαστε στὴν ἐξουσία κι' αὐτὸ μᾶς δίνει τὴν ἄνεση νὰ σκεφτόμαστε πιὸ ψύχραιμα καὶ πιὸ σωστὰ τὰ κοινωνικὰ προβλήματας.

Ο ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΝΕΙ ΧΑΡΑ

Ὁ Πάλμε ὑποστήριξε ὅτι ἡ ἀποχώρηση τοῦ Κόμματός του ἀπὸ τὴν ἐξουσία, ἔδωσε τὴν ἀφορμὴ γιὰ μιὰ ἀναθεώρηση τῶν σοσιαλιστικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν μεθόδων ἐφαρμογῆς τους, καθὼς καὶ γιὰ μιὰ ἐπισήμανση τῶν σφαλμάτων ποὺ ἔγιναν ὅταν οἱ Σοσιαλιστὲς βρίσκονταν στὴν κυβέρνηση.

«Ὁ Σοσιαλισμός — εἶπε — πρέπει νὰ δίνει στὸ λαὸ μεγαλύτερη χαρὰ καὶ εἰλικρινέστερη ἐπικοινωνία καὶ ὄχι μόνο θολὲς θεωρίες. Ἔχουμε ἀκόμη μεγάλους στόχους γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε».

Γιὰ τὸν τρόπο ποὺ κυβερνοῦν τὴ χώρα του οἱ ἀντίπαλοί του σήμερα, ὁ Πάλμε δήλωσε:

«Ἔχουμε, κατὰ τοὺς 12 τελευταίους μῆνες, τὸν ὑψηλότερο ρυθμὸ πληθωρισμοῦ σὲ ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη, 14ο)ο. Ὅσο γιὰ τὴν ἀνεργία, δὲν πραγματοποιήθηκε καμμιά, σχεδὸν, ἀπὸ τὶς ὑποσχέσεις ποὺ ἔδωσαν οἱ ἀντίπαλοί μας».

«Σήμερα, πρόσθεσε, κινδυνεύουν τὰ πάντα. Ἀκόμη καὶ ἐκεῖνα ποὺ μὲ τόση προσπάθεια καταφέραμε νὰ ἀποκτήσουμε ἐπὶ 40 χρόνια. Τὰ πράγματα δὲν πηγαίνουν καλὰ γιὰ τὴ μικροαστικὴ κυβέρνηση τῆς χώρας μας.

Ἐμεῖς, προσπαθοῦμε νὰ ἐκμεταλλευθοῦμε τὴν ἀνάπαυλα αὐτή, κατὰ τὴν ὁποία, βρισκόμαστε ἔξω ἀπὸ τὴν κυβέρνηση καὶ νὰ ἐπανεξετάσουμε, μὲ κάθε λεπτομέρεια, ὁλόκληρη τὴν πολιτική μας. Πιστεύω ὅτι ὅταν ξανάρθουμε στὴν ἐξουσία, θὰ ἔχουμε πολλὲς νέες ἰδέες νὰ προτείνουμε καὶ νὰ ἐφαρμόσουμε.

Οἱ δηλώσεις τοῦ Ὄλαφ Πάλμε ἔκαναν ἐντύπωση στὴ γερμανικὴ κοινὴ γνώμη, κυρίως γιὰ τὴν ἐπισήμανση τοῦ κινδύνου ποὺ παρουσιάζει ὁ «μαχητικὸς συντηρητισμός», ὅπως χαρακτήρισε ὁ Σουηδὸς πολιτικὸς τὴν ἀναθάρρυνση τῶν δυνάμεων τῆς Ἄκρας Δεξιᾶς, σὲ ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΟΔΟΠΟΙΪΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΜΑΡΓΑΖΑ
ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ 3
ΤΗΛ. 421.884 — ΟΙΚΙΑ 327.890
ΠΑΤΡΑΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Ἡ διάλυση οἰκογενείας

αἰτία ἀπελπισίας γιὰ τὰ παιδιὰ

Στὶς Ἡν. Πολιτεῖες αὐτοκτονοῦν κάθε χρόνο 5.000 νέοι

ΤΟ ΚΑΚΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ ('Ιδ. Ὑπ.). «Τί σᾶς λείπει;». «Τίποτε, τὰ ἔχουμε ὅλα». «Τότε γιατὶ ἡ γενιά σας εἶναι τόσο καταθλιπτική;». «Τί ἐννοεῖτε». «Δὲν νοιώθετε εὐτυχισμένοι». «Ἀπεναντίας, εἴμαστε εὐτυχισμένοι».

«Κι' ὅμως, οἱ αὐτοκτονίες νέων ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν στὴ χώρα μας εἶναι σήμερα περισσότερες ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά».

«Δὲν ξέρω, δὲν εἶμαι στατιστικολόγος».

«Ξέρω ὅμως ἐγώ. Περίπου 13 νεαροὶ τὴν ἡμέρα αὐτοκτονοῦν στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς εἶναι ὁ ἐπίσημος, ὁ γνωστός. Κατὰ τὴ γνώμη μου γίνονται καὶ ἄλλες αὐτοκτονίες, ποὺ ἀποδίδονται σὲ «ἀτυχήματα» ἀπὸ τοὺς γονεῖς γιὰ νὰ μὴ δημιουργοῦνται δυσάρεστες ψυχολογικὲς καταστάσεις στὰ ἄλλα παιδιὰ τῆς οἰκογένειας. Δίνεις καμιὰ ἐξήγηση στὸ φαινόμενο;».

«Δὲν ξέρω. Ἴσως φταίει τὸ κλίμα τῆς ἐποχῆς. Πάντως, οἱ περισσότεροι εἴμαστε εὐτυχισμένοι. Τὰ ἔχουμε ὅλα, κάνουμε ὅ,τι θέλουμε, μορφωνόμαστε, πλουτίζουμε, ἀναδεικνυόμαστε εὔκολα σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς. Ἄλλοτε, στὴν ἡλικία μας τὰ παιδιὰ εἶχαν πολὺ λιγότερα καὶ ἀσφαλῶς βρίσκονταν σὲ πολὺ μειονεκτικότερη θέση ἀπέναντι στοὺς μεγάλους».

Ὁ διάλογος γίνεται ἀνάμεσα σ' ἕνα «τηναίτηζερ» 18 ἐτῶν καὶ ἕναν ψυχολόγο - κοινωνιολόγο. Τὸ ἀγόρι ὀνομάζεται Μάϊκ Φόρεστερ καὶ ἀνήκει σὲ μιὰ οἰκογένεια τῆς μεσοαστικῆς τάξεως. Ὁ Μάϊκ ἔχει ἄλλο δύο μικρότερα ἀδέλφια καὶ οἱ γονεῖς του ἐργάζονται ὰν καθηγητὲς στὸ ἴδιο κολλέγιο. Ὁ Μάϊκ δὲν παίρνει ναρκωτικά, οἱ παρέες του εἶναι καλὲς, στὰ μαθήματα εἶναι ἀπὸ τοὺς πρώτους. Τὸ ἴδιο καὶ τὰ μικρότερα ἀδέλφια του. Ἐκπροσωπεῖ μιὰ μερίδα Ἀμερικανῶν νέων, ποὺ συμβαδίζουν ἁρμονικὰ μὲ τὴν ἐποχή, χωρὶς νὰ διάζονται, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ βραδυποροῦν. Ὁ Μάϊκ εἶναι τὸ ὑπόδειγμα τῆς «χρυσῆς τομῆς» γιὰ τὴ νεολαία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ὁ ψυχολόγος — κοινωνιολόγος εἶναι ὁ δρ. Λεοπόλντ Τζιβάνσκυ, οὐγγρικῆς καταγωγῆς, ἀλλὰ γεννημένος στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἀπὸ καιρὸ τώρα, μελετᾶ τὸ φαινόμενο τῆς αὐξήσεως τῶν αὐτοκτονιῶν νέων παιδιῶν στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ποὺ τὸ βρίσκει τελείως παράλογο καὶ σχεδὸν ἀνεξήγητο ἐκ πρώτης ὄψεως.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Στὸν νεαρὸ Μάϊκ Φόρεστερ, ὁ δρ. Τζιβάνσκυ ὑπέβαλε τὴν ἐρώτηση: «Ἔχεις φίλους ποὺ νὰ παραπονοῦνται ὅτι δὲν εἶναι καλὲς οἱ σχέσεις τῶν γονέων τους μεταξύ τους;». Ὁ νεαρὸς σκέφτηκε λίγο καὶ ἀπάντησε: «Μάλιστα. Εἶναι μερικὰ παιδιά, ποὺ ἔχουν αὐτὸ τὸ παράπονο». Ὁ γιατρὸς ξαναρώτησε: «Αὐτὰ τὰ παιδιὰ τὰ βρίσκεις τόσο εὐτυχισμένα, ὅσο τὸν ἑαυτό σου καὶ τ' ἀδέλφια σου;». Ὁ Μάϊκ ἀπάντησε: «Νομίζω ὄχι. Μερικὲς φορὲς εἶναι μελαγχολικὰ καὶ νευρικά. Ἀποφεύγουν τὴ συναναστροφή μας».

Συνομιλίες σὰν αὐτή, ὁ δρ. Τζιβάνσκυ, εἶχε καὶ ἔχει συχνὰ μὲ ἀγόρια καὶ κορίτσια, ποὺ προέρχονται ἀπὸ διάφορες κοινωνικὲς τάξεις καὶ ἀνήκουν σὲ περιβάλλον ποὺ διαφέρει ἀπὸ οἰκογένεια σὲ οἰκογένεια καὶ ἀπὸ πόλη σὲ πόλη. Βασικό, λοιπὸν συμπέρασμά του εἶναι ὅτι γιὰ τὴν αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αὐτοκτονιῶν νέων παιδιῶν, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ κάπως μεγαλύτερων, μέχρι ἡλικίας 24 περίπου ἐτῶν, κυριότερη ἀφορμὴ καὶ αἰτία εἶναι ἡ διάλυση τῆς οἰκογένειας. Στὰ τελευταῖα δέκα χρόνια τὰ κρούσματα αὐτοκτονιῶν διπλασιάστηκαν, ἐνῶ ἂν τὰ λογαριάσουμε ἀπὸ τὸ 1958—59, θὰ δοῦμε ὅτι ἔχουν τριπλασιαστεῖ. Συγκεκριμένα, τὸ 1959 εἶχαν ἀναφερθεῖ γύρω στὶς 1.700 αὐτοκτονίες νέων ἀπὸ 15—23 ἐτῶν, ἐνῶ τὸ 1978, ὁ ἀριθμὸς ξεπέρασε τὶς 5.000. Σ' αὐτοὺς τοὺς χαρακτηριστικοὺς ἀριθμοὺς δὲν περιλαμβάνονται οἱ ἀπόπειρες αὐτοκτονίας, ποὺ σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις παίρνουν τὴ μορφὴ ὁμαδικῆς ὑστερίας, ἐξ αἰτίας ἑνὸς γεγονότος, ποὺ ἐπιδρᾶ καταθλιπτικὰ στὴν ψυχολογία τῆς ἀμερικανικῆς νεολαίας, συνηθισμένης σὲ παρόμοιου εἴδους «ξεσπάσματα» — ὅπως τὴν ἐποχὴ ποὺ σκοτώθηκε ὁ Τζαίημς Ντὶν ἢ παλαιότερα, μὲ τὸν θάνατο τοῦ Ροδόλφου Βαλεντίνο, ὅταν οἱ αὐτοκτονίες καὶ ἀπόπειρες νεαρῶν κοριτσιῶν δημιούργησε ἕνα «προηγούμενο», ποὺ ἀπὸ τότε ἐπαναλαμβάνεται σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις.

Ἀλλὰ, ὅπως παραδέχονται ὄχι μόνο ὁ δρ. Τζιβάνσκυ, ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι κοινωνιολόγοι' ψυχολόγοι, ψυχίατροι καὶ ἀκόμη οἱ ἐπίσημες ἀρχὲς τῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τὸ πρῶτο αἴτιο τῆς θεαματικῆς αὐξήσεως τῶν κρουσμάτων αὐτοκτονιῶν μεταξὺ τῶν νέων, εἶναι ἡ διάλυση τῆς οἰκογένειας. Καὶ ὅταν μιλᾶμε γιὰ «διάλυση» τῆς οἰκογένειας στὴν Ἀμερικὴ, δὲν ἐννοοῦμε ἁπλῶς ἕνα διαζύγιο τῶν γονέων, ἀλλὰ μιὰ σειρὰ ἀπὸ θλιβερὲς καταστάσεις, ποὺ δημιουργοῦνται ὁπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θ' ἀρχίσει νὰ «ξηλώνεται» ἡ δομὴ τῆς οἰκογένειας, ὡς τὴν τελικὴ διάλυσή της.

ΤΑ ΑΓΟΡΙΑ: ΠΙΣΤΟΛΙ
ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: ΧΑΠΙΑ

Πῶς ἀρχίζει νὰ «ξηλώνεται», μιὰ ἀμερικανικὴ οἰκογένεια; Τὸ κακὸ ξεκινάει ἀπὸ τὴ μεγάλη σύγχυση καὶ τὸν ἀποπροσανατολισμό, ποὺ προκαλεῖ τὶς τελευταῖες δυὸ δεκαετίες ὁ περίφημος «ἀμερικανικὸς τρόπος ζωῆς». Ἡ οἰκονομικὴ εὐμάρεια, τὸ αἴσθημα τῆς κυριαρχίας στὸν κόσμο, ἡ ἀντίληψη ὅτι κάθε Ἀμερικανὸς εἶναι καὶ ἕνας ἐπίγειος «Θεός», δὲν ἄργησαν, μαζὶ μὲ ἄλλους πρωτογενεῖς καὶ δευτερογενεῖς παράγοντες, νὰ φέρουν τοὺς καινούργιους γονεῖς, σὲ τέτοιο σημεῖο σύγχυσης, ὥστε νὰ βλέπουν τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν σὰν θέμα «ἀτομικὸ» τῶν ἰδιων τῶν παιδιῶν καὶ νὰ τὰ ἀφήνουν νὰ παρασύρονται ἀνεξέλεγκτα τὶς περισσότερες φορὲς ἀπὸ τὰ φοβερὰ δέλεαρ τῆς ἀφθονίας, τῶν ἀνέσεων, τοῦ ἐγκλήματος, τῶν ναρκωτικῶν καὶ τοῦ εὔκολου τρόπου ζωῆς.

Ἔτσι αὐξήθηκε καὶ ὁ ρυθμὸς τῆς